

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Hotărâre tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A CINCEA

CAUZA BERLIBA v. REPUBLICA MOLDOVA

(Cererea nr. 7408/23)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

3 aprilie 2025

Prezenta hotărâre este definitivă. Ea poate suferi modificări de formă.

© Această traducere îi aparține Direcției agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova. Originalul se găsește în baza de date HUDOC. Orice preluare a textului se va face cu următoarea mențiune: „Traducerea acestei hotărâri a fost efectuată de către Direcția agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova”.

În cauza Berliba v. Republica Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a cincea), întrunită într-un Comitet compus din:

Kateřina Šimáčková, *Președinte,*

Andreas Zünd,

Mykola Gnatovskyy, *judcători,*

și Viktoriya Maradudina, *Grefier adjunct al Secției,*

Deliberând în privat la 13 martie 2025,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. Cauza are la bază o cerere *versus* Republica Moldova, depusă la Curte la 27 ianuarie 2023 în conformitate cu Articolul 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”).

2. Reclamantul a fost reprezentat în fața Curții de către dl Lilian Osoian, avocat în Chișinău.

3. Reclamantul s-a plâns în legătură cu neexecutarea unei hotărâri judecătorești irevocabile pronunțate în favoarea lui și lipsa unui remediu intern efectiv în această privință în dreptul intern.

4. La 21 iunie 2023 plângerile formulate în baza Articolelor 6 și 13 din Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție au fost comunicate Guvernului Republicii Moldova („Guvernul”), iar restul cererii a fost declarat inadmisibil.

ÎN FAPT

5. Detalii relevante despre reclamant și procedura parcursă în această cauză figurează în tabelul din anexă.

6. La momentul producerii faptelor, reclamantul era angajat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne. În anul 2008 el a intentat o acțiune împotriva autorităților locale din Chișinău, în vederea obligării lor de a-i acorda un spațiu locativ. El a invocat prevederile Legii cu privire la poliție.

7. Prin hotărârea sa din 11 iunie 2009, Curtea de Apel Chișinău a admis acțiunea. Titlul executoriu a fost emis la 9 septembrie 2009.

8. La 23 decembrie 2009, Curtea Supremă de Justiție a menținut decizia instanței inferioare referitoare la apelul pârâtului, declarând recursul tardiv. În particular, instanța a dispus ca Consiliul municipal Chișinău să-i acorde reclamantului și familiei sale un spațiu locativ.

9. La 17 februarie 2020, reclamantul a inițiat o acțiune privind repararea prejudiciului cauzat lui, în baza Legii nr. 87 din 1 iulie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Invocând neexecutarea deciziei Curții Supreme de

Justiție din 23 decembrie 2009, reclamantul a solicitat repararea prejudiciului material rezultat din unele credite pe termen lung contractate la o bancă pentru achiziționarea unei locuințe, precum și alte sume cu titlu de prejudiciu moral, costuri și cheltuieli (a se vedea detalii în anexă).

10. Prin hotărârea sa din 27 iulie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Centru a constatat neexecutarea deciziei din 23 decembrie 2009 și a admis integral acțiunea reclamantului.

11. Prin decizia sa din 18 noiembrie 2020, Curtea de Apel Chișinău a admis parțial cererea de apel depusă de către Ministerul Justiției și a casat hotărârea instanței de fond în partea referitoare la prejudiciul material, susținând că împrumuturile bancare contractate erau destinate achiziționării de bunuri imobiliare, în timp ce Legea cu privire la poliție prevedea acordarea de locuințe închiriate în folosință temporară, și nu în proprietate privată.

12. La 22 februarie și 7 aprilie 2021 reclamantul și Ministerul Justiției au depus recurs.

13. Prin decizia sa irevocabilă din 14 iulie 2021, Curtea Supremă de Justiție a admis recursurile depuse de către ambele părți și a decis să remită cauza la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, într-un alt complet judiciar.

14. În urma reexaminării cauzei, Curtea de Apel Chișinău a casat hotărârea din 27 iulie 2020 și a respins cererea ca neîntemeiată. Aceste concluzii au fost confirmate de către Curtea Supremă de Justiție printr-o decizie definitivă din 28 septembrie 2022. Instanța a subliniat faptul că, începând cu 19 februarie 2016, reclamantul nu mai era angajat al Ministerului Afacerilor Interne și a concluzionat că Statul nu mai era obligat, în temeiul dispozițiilor Legii cu privire la poliție, să-i asigure locuință. Prin urmare, ea a considerat că reclamantul nu putea cere despăgubiri pentru prejudiciul material și moral pretins suferit.

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLELOR 6 § 1 ȘI 13 DIN CONVENȚIE, ȘI A ARTICOLULUI 1 DIN PROTOCOLUL NR. 1

15. Reclamantul s-a plâns de neexecutarea unei hotărâri judecătorești definitive pronunțate în favoarea lui și de lipsa unui recurs intern efectiv în acest sens. El a invocat în mod expres Articolele 6 § 1 și 13 din Convenție, precum și Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

16. Guvernul a susținut că reclamantul nu mai putea pretinde a fi „victimă” a unei încălcări a drepturilor garantate de Convenție și de Protocoalele sale, pe de o parte, deoarece părăsise funcția publică la 19 februarie 2016 și, prin urmare, își pierduse dreptul la o locuință socială și, pe de altă parte, nu depusese în timp util, și nu după patru ani de la încetarea raporturilor de muncă, acțiunea privind repararea de către stat a prejudiciului

– un recurs intern disponibil lui la nivel național. Guvernul a solicitat Curții să respingă cererea ca fiind incompatibilă *ratione personae*.

17. Reclamantul a susținut că instanțele naționale nu au recunoscut în mod explicit încălcarea prevederilor Convenției în cazul său, respingându-i cererea ca fiind nefondată și neacordându-i despăgubiri corespunzătoare. El a notat că plecarea sa din funcția publică era direct legată de dreptul la pensionare pe bază de vechime în muncă, și nu în contextul unei demisii voluntare. De asemenea, reclamantul a susținut că toate pretențiile sale pentru prejudiciul material fuseseră respinse de către instanțele naționale și că decizia definitivă din 23 decembrie 2009 în favoarea lui rămăsese neexecutată. Prin urmare, el consideră că nu și-a pierdut calitatea de victimă, având în vedere neexecutarea hotărârii și lipsa despăgubirii la nivel național.

18. Curtea reiterează că o decizie sau o măsură favorabilă reclamantului nu este, în principiu, suficientă pentru a-l lipsi de calitatea sa de „victimă” în sensul Articolului 34 din Convenție, cu excepția cazului în care autoritățile naționale recunosc, în mod explicit sau în substanță, și apoi repară încălcarea Convenției (a se vedea, printre altele, *Kurić și alții v. Slovenia* [MC], nr. 26828/06, § 259, CEDO 2012 (extrase)). Curtea reiterează importanța aspectului dacă reclamantul a obținut despăgubiri pentru prejudiciul care i-a fost cauzat – comparabile cu satisfacția echitabilă prevăzută de Articolul 41 din Convenție (*Cocchiarella v. Italia* [MC], nr. 64886/01, §§ 70-72, CEDO 2006 V). Principiile generale aplicabile pierderii calității de victimă în cauzele referitoare la neexecutare au fost reiterate în cauza *Cristea v. Republica Moldova* (nr. 35098/12, §§ 25 și 27-31, 12 februarie 2019).

19. Curtea subliniază faptul că executarea unei hotărâri sau a unei decizii a oricărei instanțe trebuie considerată ca făcând parte integrantă din „proces”, în sensul Articolului 6 din Convenție. În această privință, Curtea face trimitere la jurisprudența sa referitoare la neexecutarea sau executarea tardivă a hotărârilor judecătorești interne definitive (*Hornsby v. Grecia*, 19 martie 1997, § 40, *Culegere de hotărâri și decizii* 1997-II). Este în primul rând responsabilitatea autorităților statului de a asigura executarea unei hotărâri judecătorești pronunțate împotriva lor, de la data când hotărârea devine obligatorie și executorie (*Bourdov v. Rusia* (nr. 2), nr. 33509/04, § 69, CEDO 2009).

20. Având în vedere aceste principii, Curtea observă că hotărârea din 11 iunie 2009 nu prevedea atribuirea unei locuințe în proprietate. Instanțele au obligat autoritățile locale să atribuie o locuință persoanei respective în conformitate cu dispozițiile legale, care prevedeau atribuirea unei locuințe închiriate (pentru folosință temporară), și nu în proprietate privată (a se vedea paragraful 11 *supra*). Curtea notează că în prezenta cauză perioada de neexecutare a hotărârii judecătorești care trebuie luată în considerare a început la data de 9 septembrie 2009, odată cu emiterea titlului executoriu în vederea obligării autorităților de a-i acorda reclamantului un spațiu locativ, și s-a încheiat la 19 februarie 2016, dată la care reclamantul a părăsit funcția

publică. Curtea reiterează că o autoritate de stat nu poate justifica neexecutarea unei hotărâri judecătorești prin lipsa fondurilor și a locuințelor alternative (*Prodan v. Moldova*, nr. 49806/99, § 53, CEDO 2004-III (extrase)). De asemenea, Curtea reține că hotărârea judecătorească pronunțată în favoarea reclamantului nu a fost executată mai mult de șase ani și că nu i-a fost acordată nicio despăgubire la nivel național. Acest element constituie un rezultat vădit nerezonabil în raport cu jurisprudența sa.

21. Examinând toate elementele care i-au fost prezentate, Curtea nu vede niciun fapt sau argument capabil să o convingă să ajungă la o concluzie diferită de cea la care s-a ajuns în cauzele menționate mai sus (a se vedea paragrafele 18-20) referitoare la admisibilitatea și fondul plângerilor respective. Având în vedere jurisprudența sa în materie, ea consideră că, în această cauză, autoritățile naționale nu au depus toate eforturile necesare pentru a asigura executarea integrală și în timp util a hotărârii judecătorești definitive pronunțate în favoarea reclamantului și, prin urmare, reclamantul poate în continuare pretinde a fi victimă a încălcărilor invocate în prezenta cauză.

22. Corespunzător, obiecția Guvernului referitoare la lipsa calității de victimă a reclamantului trebuie respinsă, inclusiv în partea referitoare la întârzierea de patru ani în sesizarea instanțelor judecătorești pentru repararea prejudiciului suferit, din moment ce instanțele naționale au examinat și s-au pronunțat pe marginea acestei cereri de reparare a prejudiciului, argumentul Guvernului fiind, prin urmare, lipsit de orice temei.

23. În consecință, aceste plângeri sunt admisibile și relevă o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

24. Referitor la plângerea reclamantului în baza Articolului 13 din Convenție, Curtea notează că, având în vedere concluziile sale de la paragraful 23 de mai sus, ea s-a pronunțat cu privire la principalele probleme de drept ridicate în prezenta cauză și nu este necesar să se pronunțe cu privire la acest aspect în mod separat (a se vedea, în acest sens, *Centrul de Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu v. România* [MC], nr. 47848/08, § 156, CEDO 2014).

II. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

25. Reclamantul a pretins 258.954 de lei moldovenești (13.437 de euro (EUR)) pentru prejudiciul material. El a susținut că această sumă corespundea cuantumului împrumuturilor contractate de la o bancă pentru finanțarea construcției unei case, precum și al dobânzilor aferente acestor împrumuturi, contractelor de ipotecă și de asigurare. El a prezentat copii ale contractelor respective. Guvernul a notat că nu există nicio legătură între obligația Statului și achiziționarea proprietății.

26. În opinia Curții, constatările instanței de apel cu privire la întinderea prejudiciului material nu au fost nerezonabile (a se vedea paragraful 11 de mai sus). Prin urmare, ea respinge pretențiile în acest sens, având în vedere că Legea cu privire la poliție, în vigoare la momentul faptelor, prevedea acordarea de locuință în folosință temporară, și nu în proprietate privată.

27. Pe de altă parte, ea consideră oportun să admită parțial pretențiile reclamantului pentru prejudiciu moral, acoperind întreaga perioadă de neexecutare, precum și pentru costuri și cheltuieli.

28. Ținând cont de documentele pe care le are în posesie și de jurisprudența sa (*Cristea*, pre-citată), Curtea consideră rezonabil să acorde sumele prevăzute în tabelul anexat.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a avut loc o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție din cauza neexecutării unei hotărâri judecătorești naționale pronunțate în favoarea reclamantului;
3. *Hotărăște* că nu este necesar să examineze separat plângerea formulată în baza Articolului 13 din Convenție;
4. *Hotărăște*
 - (a) că Statul reclamat trebuie să achite reclamantului, în termen de trei luni, sumele indicate în tabelul anexat, care trebuie convertite în moneda Statului reclamat la rata aplicabilă la data transferului;
 - (b) că, la expirarea termenului menționat mai sus până la executarea hotărârii, urmează a fi achitată o dobândă adițională la sumele de mai sus, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de către Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;
5. *Respinge* restul pretențiilor cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba franceză și notificată în scris la 3 aprilie 2025, în conformitate cu Articolul 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Viktoriya Maradudina
Grefier adjunct

Kateřina Šimáčková
Președinte

ANEXĂ

Cererea privind plângerile depuse în baza Articolelor 6 § 1 și 13 din
 Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție
 (neexecutarea sau executarea tardivă a deciziilor judecătorești naționale și
 lipsa unui recurs eficient în această privință)

Numărul și data depunerii cererii	Numele reclamantului și anul nașterii	Numele și localitatea reprezentantului	Denumirea instanței naționale Titlul executiv Data deciziei	Data începerii perioadei de neexecutare	Data finalizării perioadei de neexecutare Durata executării	Acțiunea în despăgubire Denumirea instanței naționale Data deciziei Despăgubirea acordată (în euro)	Suma acordată pentru prejudiciul moral, per reclamant (în euro) ¹	Suma acordată pentru costuri și cheltuieli, per reclamant (în euro) ²
7408/23 27/01/2023	Viorel BERLIBA 1975	Osoian Lilian, Chișinău	Curtea de Apel Chișinău, 11/06/2009 Obligația autorităților municipale de a pune la dispoziția reclamantului un spațiu locativ, având în vedere statutul său profesional (polițist)	09/09/2009	19/02/2016, data plecării din serviciul public 6 ani, 5 luni și 11 zile	Curtea Supremă de Justiție, 28/09/2022 Nicio despăgubire acordată.	1.600	250

¹ Plus orice taxă care poate fi percepută reclamantului.

² Plus orice taxă care poate fi percepută reclamantului.